

Statens landbruksforvaltning
Norwegian Agricultural Authority

Omsetningsrådet

Årsmelding og regnskap 2013

Innhold

Lederen har ordet	3
Omsetningsloven og markedsregulering	4
Årsresultat	7
Melk	10
Kjøtt	13
Fjørfe	17
Hagebruksprodukter og poteter	20
Korn	23
Pelsdyr	25
Regnskap for omsetningsavgiftene	26
Noter til regnskap for omsetningsavgiftene	28
Revisors beretning	31
Oversikt over regelverk knyttet til markedsreguleringen	33

Forsidefoto: Grethe Ringdal, Animalia.

Design: Millimeterpress AS

Lederen har ordet

Markedsreguleringen har til formål å stabilisere prisene for produsentene og forbrukerne, og bidra til noenlunde ens priser over hele landet. Den skal sikre avsetningsmuligheter for produsentene og forsyninger i alle forbruksområder til en noenlunde ens pris.

Markedsreguleringen skal også bidra til at produsentene oppnår priser i samsvar med jordbruksavtalens forutsetninger, samtidig som prisen i markedet skal holdes på eller under avtalt nivå som gjennomsnitt for året. Jordbruket tar det økonomiske ansvaret ved overproduksjon, og bærer selv reguleringskostnadene gjennom å betale inn omsetningsavgift og dekke pristap ved overproduksjon. At jordbruket selv finansierer eventuell regulering ved overproduksjon, og dermed ikke belaster statsbudsjettet, er særegent for Norge. Vår norske modell med markedsregulering for de fleste jordbruksvarer fungerer etter min mening godt og etter intensjonen.

Vi fikk regjeringsskifte etter stortingsvalget, og den nye regjeringen varslet etter sin tiltredelse at den ønsket å gjøre endringer i landbrukspolitikken. Blant annet sa den nye regjeringen at den ville sette ned et utvalg for å gå gjennom markedsreguleringsordningen. Det er knyttet mye spenning til dette arbeidet og til spørsmålet om regjeringen vil foreslå endringer i omsetningsloven og i rådets arbeid.

Omsetningsrådet har i sitt arbeid i 2013 hatt fokus på at det fortsatt er overproduksjon av svin. Det er satt i gang flere tiltak for å håndtere overproduksjonen. De største er reguleringseksport og tiltaket "reduerte slaktevekter", som utgjør om lag 90 prosent av de totale reguleringskostnadene i kjøttsektoren.

Det er behov for økende import av både storfekjøtt og lammekjøtt. Her ligger det et potensiale for økt norsk produksjon. Den nye regjeringen har sagt at den vil legge til rette for økt matproduksjon i landet, og det er knyttet forventninger til forslag om endringer som vil føre til økt produksjon av storfe- og lammekjøtt.

Markedet for egg har de senere årene vært preget av omstilling og en økning i produksjonen som følge av utbygging samtidig som eggsalget økte. Salget flatet ut i 2013. Tiltak som frivillig fortidsslakting har redusert de store toppene, men situasjonen i eggmarkedet er fortsatt krevende.

Når det gjelder melkeprodukter har det over tid vært en økende etterspørsel etter fettrike produkter som smør og fløte, og det har vært fokus på økt fettinnhold i produksjo-

nen. Det var også økende import av enkelte melkeprodukter som yoghurt.

Kornproduksjonen i Norge har de siste årene vært preget av nedgang. Vær og klimaforhold spiller en avgjørende rolle. Det har vært utfordringer med kvalitet, og en betydelig andel hvete ble omdisponert fra mat- til fôrhvete. Omsetningsrådet bevilget midler til avsetningstiltak på mathvete innenfor en bestemt kvalitetssortering.

I tillegg til avsetningstiltak som er strakstiltak ved overproduksjon, har også Omsetningsrådet ansvar for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Dette er forebyggende, holdningsskapende og langsiktige tiltak. Opplysningskontorene har hatt stor aktivitet også dette året. Opplysningsarbeidet skjer i økende grad ved hjelp av elektroniske portaler og sosiale media, noe som har skapt behov for økt kompetanse og bevilgninger til dette arbeidet. Opplysningskontoret for egg og kjøtt har i 2013 gitt ut bokserien "Kokeboka mi", som tilbys gratis til alle 6. og 9. klassinger, og som dekker kompetansemålene for faget og er i tråd med helsemyndighetenes kostholdsråd.

Møtene i Omsetningsrådet starter med at representantene for markedsregulatorne gir en orientering om situasjonen i de respektive produksjonene. Dette er nyttig for at rådets medlemmer skal ha oversikt over utviklingen og de utfordringene som kan dukke opp som saker for rådet. I tillegg har Omsetningsrådet vært på todagers studietur til Nord-Trøndelag og besøkt Nortura Malvik, Hoff Sundnes og Støre gård. Det er også arrangert et internseminar om markedsreguleringsordningene på studieturen. Jeg synes det var en interessant tur med stort faglig og sosialt utbytte for Omsetningsrådets medlemmer og for deltakere fra SLF.

Jeg vil gi honnør til sekretariatet som bruker mye tid i forkant på å sette meg inn i sakene i rådet. Det lages gode saksframlegg til møtene, slik at det er mulig for medlemmene å være godt forberedt til sakene vi behandler. Takk for fin tilrettelegging!

Omsetningsrådet har hatt åtte møter i 2013. Felles for gjennomføringen av møtene, er at medlemmene møter godt forberedt og med et stort og konstruktivt engasjement i arbeidet. Det er en interessant oppgave å lede rådets arbeid. Jeg mener at rådet har en viktig funksjon i norsk matproduksjon.

Bjørg Tørresdal

Omsetningsloven og markedsregulering

Omsetningsloven

Omsetningsloven har som formål å fremme omsetningen av de viktigste norskproduserte jordbruksvarene. Markedsreguleringens viktigste formål er å skape balanse mellom tilbud og etterspørsel av jordbruksvarer. Omsetningsloven er det juridiske grunnlaget for markedsreguleringssystemet, og Omsetningsrådet (OR) er etter loven satt til å forvalte dette.

Omsetningsloven, lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer (lov av 10. juli 1936), dekker følgende vareslag:

- kjøtt av storfe, sau, svin og fjørfe
- melk
- egg
- korn og oljefrø
- poteter, grønnsaker, frukt og bær
- pelsdyrskinn

For matpoteter kan Omsetningsrådet sette i verk avsetningstiltak som blir finansiert over jordbruksavtalen.

Omsetningsrådet har følgende hovedoppgaver:

1. Fatte vedtak om bruken av midlene i fondene for omsetningsavgift:
  - avsetningstiltak
  - faglige tiltak
  - opplysningsvirksomhet
  - administrering av ordningene
2. Kontrollere at markedsregulator følger opp forskrifter og vedtak fra Omsetningsrådet
3. Sørge for oppdatering og utvikling av regelverket under omsetningsloven
4. Sikre at vedtak som fattes er i samsvar med lov, forskrifter og gjeldende jordbruksavtale

Omsetningsrådet

Omsetningsrådet er et offentlig, partssammensatt forvaltningsorgan. Rådet har et hovedansvar for markedsreguleringen av jordbruksvarer. Etter omsetningsloven er rådet tillagt ansvar for å forvalte avgiftsmidler til reguleringsformål.

Fakta om Omsetningsrådet

Virksomheten til Omsetningsrådet er hjemlet i omsetningsloven. Loven angir at Omsetningsrådet skal ha 11 medlemmer, samt hvilke institusjoner og organisasjoner medlemmene skal representere. Omsetningsrådet er sammensatt av representanter for myndighetene, forbrukerne, faglagene, samvirkeorganisasjonene, industrien og handelen. Medlemmene, med personlige varamedlemmer og revisor, oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet (LMD). Samvirkeorganisasjonene har flertall sammen med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, med 6 av de 11 medlemmene i rådet.

LMD har gjennom forskrift om Omsetningsrådets myndighet fastsatt regler som skal sikre at de vedtakene Omsetningsrådet fatter i minst mulig grad påvirker konkurranseforholdene i markedet. Det er ikke alminnelig klagerett på vedtak fattet av Omsetningsrådet, men LMD kan omgjøre vedtak som er i strid med lov, forskrift eller gjeldende jordbruksavtale.

Etter anbefaling fra Omsetningsrådet fastsetter LMD omsetningsavgiften og betingelsene knyttet til denne i to forskrifter. Omsetningsrådets regnskap blir revidert av en revisor oppnevnt av LMD. Gjennom jordbruksavtalen tildeles grøntområdet midler, og det legges føringer for støtte til diverse tiltak gjennom midler fra omsetningsavgiften.

LMD har bestemt at Statens landbruksforvaltning (SLF) skal være sekretariat for Omsetningsrådet. Sekre-

tariatsfunksjonen innebærer forberedelse av saker til rådet, oppfølging av vedtak, samt innkreving og administrering av avgiftsmidler.

I 2013 hadde Omsetningsrådet åtte møter og behandlet 82 saker. Per 31.12.2013 besto rådet av 55 prosent

menn og 45 prosent kvinner.

Rådet delegerte i juni 2010 visse saker av ikke prinsipiell karakter til SLE. Sakene refereres i Omsetningsrådet. I 2013 ble det referert 18 vedtak i slike saker.

Omsetningsrådets sammensetning i 2013

Organisasjon	Fast medlem	Varamedlem	Oppnevnt for perioden
Landbruks- og matdepartementet	Björg Tørresdal (leder)	Astrid Aass	2010-2013 For Tørresdal 2012-2015
Nærings- og fiskeridepartementet	Vibeke Andersen (nestleder)	Steinar Hauge	2010-2013
Norges Bondelag	Nils T. Bjørke	Per Gunnar Skorge	2010-2013
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Merete Furuberg	Modulf Aukan	2010-2013
TINE SA	Trond Reierstad	Johnny Ødegaard	2012-2015
Nortura SA	Sveinung Svebestad	Kari Redse Håskjold	2010-2013
Virke/Coop NKL BA	Sigrid Helland	Hege Berg-Knutsen	2012-2015
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	Kjell Mjaatvedt	Ann Elise Hildebrandt	2012-2015
Norske Felleskjøp SA	Einar Enger	Olav Håkon Ulfsnes	2010-2013
Norsk Landbrukssamvirke	Marthe Bay Haugen (1.1.2013-30.9.2013) Randi Ledaal Gjertsen (1.10.2013-31.12.2013)	Eugen Tømte	For Gjertsen: 2013-2015 For Tømte 2012-2015
Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund, Norges Frukt- og Grønnsakgrossisters Forbund, NHO Mat og Bio og Norkorn	Bjørn-Ole Juul-Hansen	Dag Kjetil Øyna	2012-2015

Markedsreguleringsordningen

Hovedformålet med markedsreguleringen er å balansere varetilførselen til markedet. Ordningen blir finansiert av bøndene selv ved at kostnadene ved dette fordeles på all produksjon gjennom avgifter. Ved omsetning av produktene betaler bonden en fastsatt avgift per kilo/liter. Avgiften går inn i særskilte fond for hver avgiftsgruppe, og blir brukt til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid. Sammen med importvernet legger markedsreguleringen grunnlaget for at landbruket skal kunne oppnå de prisene på kjøtt, melk, egg, korn og hagebruksprodukter som er fremforhandlet i jordbruksforhandlingen.

De viktigste målsettingene for markedsreguleringen i norsk landbruk, slik de er formulert i St.meld. nr. 19 (1999-2000) om norsk landbruk og matproduksjon, er:

- Mest mulig stabile priser for produsentene, noenlunde ens priser over hele landet
- Stabile avsetningsmuligheter for produsentene
- Stabile forsyninger i alle forbruksområder og til noenlunde ens pris
- Reguleringen skal bidra til at produsentene oppnår priser mest mulig i samsvar med jordbruksavtalenes forutsetninger, samtidig som prisen i markedet, som gjennomsnitt for året, skal holdes på eller under avtalt nivå

I Meld. St. 9 (2011-2012) Velkommen til bords heter det at «Regjeringen vil tilpasse markedsordningene til våre internasjonale forpliktelser, og vurdere tilpasninger med grunnlag i de markedsmessige endringene som skjer innenlands. Regjeringen ser positivt på samvirkets rolle for å balansere råvaremarkedene, gi større og mindre produsenter markedsadgang og styrke primærledet i matkjeden.»

Avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Ved overproduksjon har markedsregulator ansvaret for å iverksette strakstiltak, kalt avsetningstiltak, for å bringe markedet i balanse igjen. Egne regelverk for hver sektor angir hvilke avsetningstiltak som kan benyttes.

Avsetningstiltak settes i verk for å utjevne svingninger i produksjon og etterspørsel, slik at tilbudet av jordbruksvarer til enhver tid, og i alle deler av landet, samsvarer best mulig med etterspørselen. Formålet med avsetningstiltakene er i første rekke å balansere markedet som grunnlag for å oppnå best mulig pris for bonden.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er av mer forebyggende og langsiktig karakter. Faglige tiltak rettes i hovedsak mot industrien og produsentene, mens opplysningsvirksomheten har forbrukerne som målgruppe.

Det er først og fremst opplysningskontorene og fagsentret for kjøtt, Animalia, som tar seg av dette arbeidet.

For avsetningstiltak varierer utgiftene med markeds-situasjonen. Overproduksjon fører til høyere omsetningsavgift, fordi det er behov for midler til å bringe markedet i balanse. Motsatt kan omsetningsavgiften settes lavere når bøndene ikke produserer mer enn det norske forbrukere kjøper. For bonden er det viktig at det oppnås balanse mellom tilbud og etterspørsel i markedet, da det gir grunnlag for både best pris for varen og lavest omsetningsavgift.

Gjennomføring av markedsreguleringen

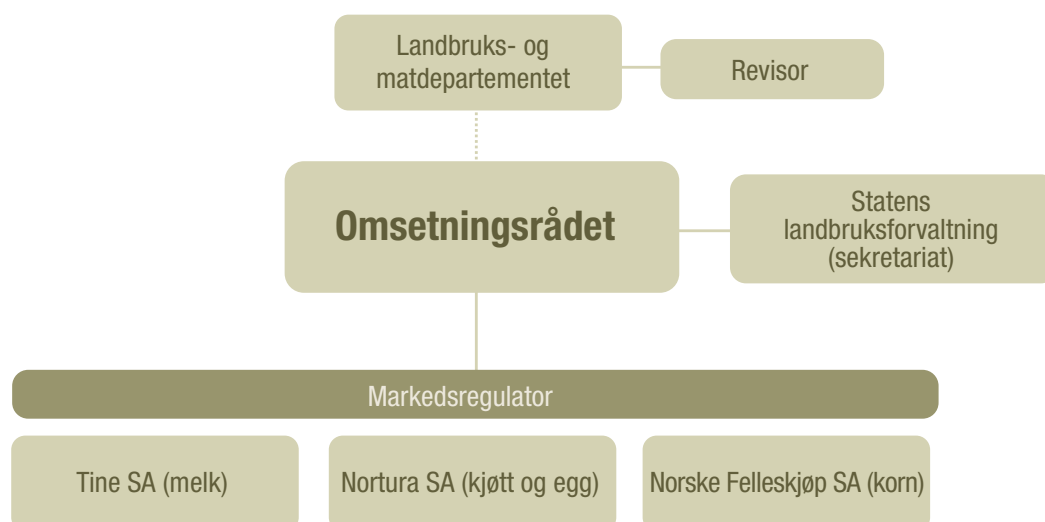
Samvirkeorganisasjonene i landbruket er gitt den utøvende rollen som markedsregulator innenfor hovedproduksjonene. Unntaket er hagebrukssektoren som ikke

har markedsregulator. Markedsregulator gjennomfører reguleringstiltak. Dette skal skje i samsvar med regelverket som er fastsatt og forvaltes av Omsetningsrådet. Markedsregulator får dekning for kostnadene ved de enkelte tiltakene i henhold til regelverket. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) administrerer avsetningstiltak i hagebrukssektoren.

Disse samvirkeorganisasjonene er markedsregulatorer:

- Tine SA for melk
- Norske Felleskjøp SA for korn
- Nortura SA for kjøtt og egg

Systemet for markedsregulering:

Landbruks- og matdepartementet utnevner medlemmene i Omsetningsrådet. Landbrukssamvirket er tildelt rollen som markedsregulator for alle hovedproduksjoner i Norge, med unntak av grøntsektoren og fjørfekjøtt. GrøntProdusentens samarbeidsråd (GPS) arbeider med administrering av markedsreguleringstiltak på grøntsektoren.

Årsresultat

Omsetningsrådet forvalter midler fra omsetningsavgiftene, overproduksjonsavgiftene på melk og midler fra jordbruksavtalen.

Omsetningsrådets regnskap for 2013 viser et positivt resultat på 11 858 824 kroner. Resultatet er lagt til fondskapitalen, slik at denne er endret tilsvarende fra 409 117 627 kroner til 420 976 469 kroner.

Årsregnskapet med noter gir en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten, og av dens økonomiske stilling.

Virksomheten påvirker ikke det ytre miljø.

Omsetningsrådets nøkkeltall 2013

Oversikt over inntømte midler, bruk og årsresultat 2013

	tusen kroner
Fond per 01.01.	409 118
Omsetningsavgifter	635 552
Overproduksjonsavgifter	41 513
Finansinntekter	9 460
Sum inntekter	686 525
Avsetningstiltak	386 643
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	230 531
Statlig oppkjøp av melkevoter	35 951
Administrasjon sekretariat	11 666
Administrasjon kvoteordningen	9 875
Sum utgifter	674 667
Fond per 31.12.2013	420 976
Årsresultat	11 859

Inntømte midler

I 2013 ble det bokført 686 525 437 kroner i inntekter til fondet. Renteinntektene utgjorde 9,5 mill. kroner. Omsetningsavgiftene på de avgiftsbelagte produktene utgjorde 610,2 mill. kroner. I tillegg ble 14,0 mill. kroner overført fra jordbruksavtalen som kollektiv dekning av omsetningsavgiften på hagebruksprodukter, og 11,4 mill. kroner til avsetningstiltak i hagebrukssektoren. Overproduksjonsavgiften på melk var 41,5 mill. kroner.

Omsetningsavgiftene

Det ilegges omsetningsavgift på alle jordbruksvarer, samt overproduksjonsavgift på melk. Unntaket er hagebruksprodukter som dekkes kollektivt over jordbruksavtalen. Omsetningsavgiften blir innbetalt av produsentene når de selger sine produkter. Avgiftene blir brukt til finansiering av avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. I 2013 ble statlig oppkjøp av melkevoter dekket av avgiftsmidler fra fondet for melk. Det ble bestemt av avtalepartene i teknisk jordbruksavtale for 2012–2013.

Avgiftene blir vanligvis fastsatt ved årsskiftet, men Omsetningsrådet vurderer avgiftene løpende gjennom året opp mot markedssituasjonen. Unntaket er kornsektoren, der omsetningsavgiften følger kornåret, som går fra 1. juli til 30. juni. For egg, melk og kjøtt av kylling eller kalkun, fastsetter Landbruks- og matdepartementet (LMD) avgifter. Overproduksjonsavgift beregnes på melk som blir omsatt utover kvote i tillegg til omsetningsavgift. For 2013 var denne avgiften kr 3,20 per liter. Formålet med avgiften er at den skal begrense overproduksjon av melk. Omsetningsavgiften for kjøtt fra svin, sau/lam og storfe/kalv, samt avgiften på korn, fastsettes av LMD som maksimalsatser. Innenfor denne øvre grensen kan Omsetningsrådet endre avgiften gjennom året ved behov, jf. tabellen på neste side.

Omsetningsavgiftene 2013 – oversikt over endringer gjennom året

Tabellen viser satsene for omsetningsavgiften på ulike jordbruksvarer og endringer av disse gjennom året

Omsetningsavgift (kr per l/kg) Endringer gjennom året										
Produkt	Makssats 1.1.2013	31.12.2012	1.1.2013	28.1.2013	Makssats 1.7.2013	1.7.2013	5.8.2013	16.9.2013	4.11.2013	18.11.2013
Fjørfe										
And og gås										
Egg			0,80							
Høns										
Kalkun			0,22							
Kylling			0,22							
Kjøtt										
Sau	1,50	0,50				0,60		1,00		
Lam	1,50	1,10		0,60		0,60		1,00		
Storfe	1,50	0,50					1,00		0,50	0,00
Gris	2,50	1,90				2,10				
Purke/råne	2,50	0,50								
Korn										
Korn	0,04		0,00		0,05	0,02				
Oljefrø	0,04		0,00		0,05	0,02				
Erter, lupiner og åkerbønner	0,04		0,00		0,05	0,02				
Melk										
Kumelk			0,17			0,10				
Geitemelk			0,17			0,10				
Overprod.avg. kumelk/geitemelk			3,20							
Pels										
Pelsdyrskinn*		1%								

* Avgiften beregnes i prosent av salgsværdien

Avsatt over jordbruksoppgjøret

Midler avsatt over underpost 70.11 markedstiltak, forvaltes av Omsetningsrådet. I 2013 ble det avsatt følgende beløp for de ulike tiltakene:

Tiltak	Bevilgning 2013 mill. kroner
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	14,0
Avsetningstiltak hagebruk og potet	11,4
Sum	25,4

Nedenfor vises forbruket av midler i mill. kroner i 2013:

	Avsetnings- tiltak *)	Faglige tiltak	Opplysnings- virksomhet	Sum sektorvis
Melk og melkeprodukter	145 428	7 950	30 585	183 963
Kjøtt	201 385	71 856	61 573	334 814
Hagebruk	1 289	1 632	20 337	23 259
Egg	58 492	3 630	7 991	70 113
Fjørfe	0	4 492	14 364	18 857
Korn	16 000	50	2 070	18 120
Pelsdyr	0	4 000	0	4 000
Sum alle sektorer	422 594	93 611	136 920	653 125

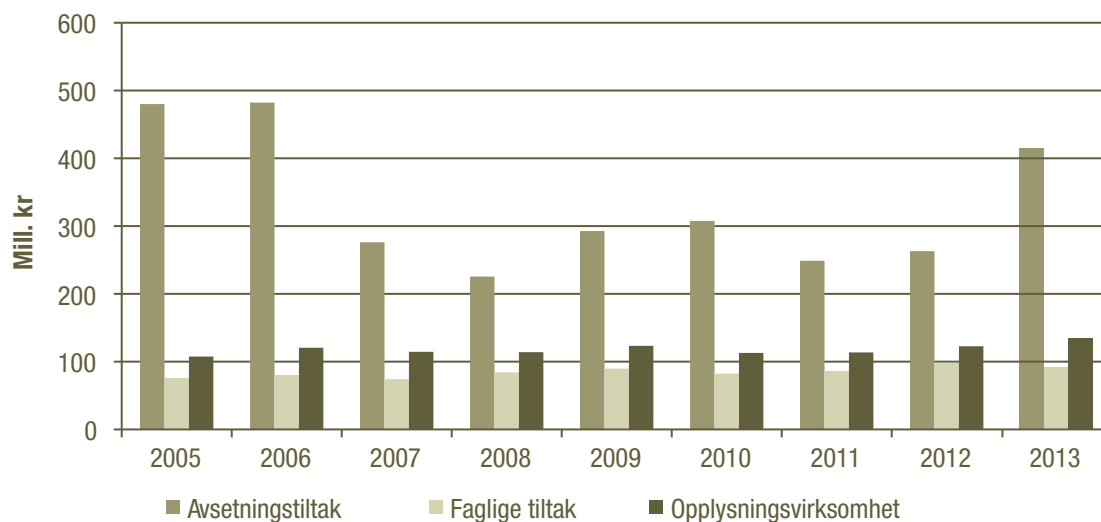
*) Avsetningstiltak inkluderer administrasjonskostnader og statlig oppkjøp av melkekvoter

Sammendrag bruk av midler for 2005–2013

Figuren viser utviklingen av midler for alle sektorer fordelt på avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysnings-

virksomhet. For 2013 er statlig oppkjøp av melkekvoter lagt til avsetningstiltak.

Bruk av midler for alle sektorer 2005–2013

Melk

Markedssituasjonen

Det ble produsert 1 525 mill. liter kumelk i 2013. Dette var 6,7 mill. liter mindre enn i 2012, en reduksjon på 0,4 prosent.

Kvotearåret for kumelk startet 1. mars 2013 og varte fram til 1. mars 2014. Forholdstallet for grunnkvote var på 1,00 i kvoteåret 2013–2014. Forholdstallet for disponibel kumelkkvote for kvoteåret 2013–2014 ble satt til 1,03 under kvotedrøftingene i januar 2013. Det ble forventet at kvotene skulle gi en melketilgang på 1 530 mill. liter melk for kvoteåret 2013–2014.

Det ble produsert 18,9 mill. liter geitemelk i 2013, mot 19,4 mill. liter i 2012. I 2013 var etterspørselen etter geitemelksprodukter om lag 1,4 mill. liter under melketilgangen, noe som innebærer en overproduksjon på om lag åtte prosent. En del av overskuddet ble brukt til fôr. Kvotearåret for geitemelk følger kalenderåret, og forholdstallet for disponibel geitemelkkvote ble satt til 0,98 for kvoteåret 2013.

Notert prisuttak var på kr 4,82 per liter for første halvår 2013, noe som tilsvarte målprisen for avtaleåret 2012–2013. I andre halvår 2013 var notert prisuttak på kr 5,04 per liter, mens gjeldende målpris for avtaleåret 2013–2014 er kr 5,05 per liter melk.

Omsetningsavgift og overproduksjonsavgift

I 2013 ble det krevd inn 211,6 mill. kroner i omsetningsavgift og 41,5 mill. kroner i overproduksjonsavgift for melk. Renteinntektene til fondet for omsetningsavgift på melk var på 1,6 mill. kroner, noe som var en reduksjon på 0,3 mill. kroner fra 2012.

Satsen for omsetningsavgiften var 17 øre per liter i første halvår og 10 øre per liter i andre halvår. Fondet for omsetningsavgift på melk var på 98,6 mill. kroner ved inngangen av året. Ved årets slutt var det økt til 156,5 mill. kroner.

Statlig oppkjøp av melkekvote i 2013

I teknisk jordbruksavtale for 2012–2013 heter det at ”for ku- og geitemelkkvotens omsatt gjennom den statlige omsetningsrunden for 2012 er prisen for salg av kvote til staten satt til kr 3,50, mens prisen for kjøp av kvote fra staten er satt til kr 2,50 per liter. For omsetningsrunden 2012 vil differansen som følger av ulike priser på salg og kjøp finansieres med omsetningsavgiften”. Det ble også bestemt at geitemelkkvotens omsatt til staten i 2012 ikke skulle selges ut igjen. Til sammen var kostnadene til statlig oppkjøp av melkekvote på 36,0 mill. kroner. Disse kostnadene er ført i regnskapet for 2013.

Avsetningstiltak

I 2013 ble totalt 109,5 mill. kroner av omsetningsavgiften brukt til avsetningstiltak i meierisektoren og til markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse. Dette var 5,2 mill. kroner (5 prosent) mer enn i 2012. Kostnadene til reguleringskapasitet, reguleringstransport, reguleringslagring og prisnedskrivning av skummetmelkpulver til fôr økte i 2013, mens kostnadene til de øvrige tiltakene ble redusert. I 2013 var det ikke reguleringsseksport av smør og hvitost, eller prisnedskrivning av smørølje.

Kompensasjon for reguleringskapasitet utgjorde 35 mill. kroner, en økning på 750 000 kroner (2,2 prosent) fra 2012. Den planlagte evalueringen av enkelte elementer i beregningsmetoden for reguleringskapasitet er foreløpig utsatt.

Kostnader til reguleringstransport var på 22,6 mill. kroner i 2013, en økning på med 7,9 mill. kroner, eller 53,3 prosent, sammenlignet med 2012. Økningen skyldtes at melkemengden som ble transportert økte med ca. 17,6 mill. liter.

Kostnader ved lagring av reguleringsprodukter utgjorde

13,4 mill. kroner, og økte med 3,2 mill. kroner (31,9 prosent) sammenlignet med året før. Dette har sammenheng med at lageret totalt sett økte i 2013.

Reguleringstiltaket prisnedskrivning av skummetmelk-pulver til fôr har ikke vært i bruk siden 2008, men i 2013 ble 340 750 kg skummetmelkpulver solgt til fôr. Totalt ble det utbetalt 6,8 mill. kroner i prisnedskrivning til dette tiltaket.

Salg til spesialmarkeder utgjorde 5,8 mill. kroner, en reduksjon på 23,3 prosent sammenlignet med 2012, da kompensasjonen til dette tiltaket var på 7,6 mill. kroner. Reduksjonen har sammenheng med at salgsvolumene av hvitost og yoghurt ble noe redusert, samt at satsen for smør ble satt til 0 kroner.

Skolemekordningen fikk tildelt 28,0 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk, en nedgang på om lag 1 mill. kroner sammenlignet med 2012. Både Tine SA og Q-meieriene AS mottok omsetningsmidler for leveranser av skolemek.

Det ble utbetalt 1,8 mill. kroner i prisnedskrivning av geitemelk til fôr i 2013. Kompensasjonsbeløpet ble redusert med 0,2 mill. kroner (11,4 prosent) som følge av redusert salg sammenlignet med 2012. SLF kontrollerte tiltaket geitemelk til fôr i 2013. Tine vil foreta en analyse av fôrverdien i løpet av 1. halvår 2014, for å kunne legge om til en mer enhetlig salgpris basert på blant annet fôrverdi.

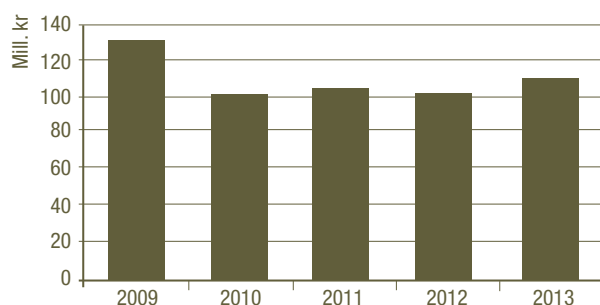
I 2013 hadde Tine SA en netto prisgevinst ved reguleringslagring på 13,4 mill. kroner. Dette ble godskrevet fondet for omsetningsavgift på melk. Årsaken til at beløpet ble høyere enn tidligere år er at det var større prisøkninger enn normalt på smør, samtidig som reguleringslagrene var relativt store.

Tine SA fikk utbetalt om lag 28,5 mill. kroner mer i a konto-overføringer enn de faktiske avsetningstiltakene kostet i 2013, noe som førte til at totalt 608 498 kroner ble godskrevet fondet som rente på mellomværende. Beløpet var vel 550 000 kroner høyere enn året før.

Tine SA reduserte sine administrasjonskostnader med 0,1 mill. kroner, sammenlignet med 2012.

Diagrammet nedenfor viser utviklingen i bruk av omsetningsavgiftsmidler til markedsregulering av melk i mill. kroner i perioden 2009–2013:

Avsetningstiltak melk 2009-2013

Samlet regnskap for avsetningstiltak i melkesektoren i 2013

Avsetningstiltak melk 2013

	kroner
Reguleringseksport av hvitost	0
Prisnedskrivning av skolemek	28 023 100
Reguleringskapasitet	35 000 000
Reguleringstransport	22 587 909
Reguleringseksport av smør	0
Lagingskostnader	13 424 827
Salg til spesialmarkeder	5 817 634
Prisnedskrivning av smørrolje	0
Geitemelk til fôr	1 835 558
Skummetmelkpulver til fôr	6 842 138
Pristap/prisgevinst	-13 377 569
Renteoppgjør	-608 498
Korrigerings utbetalt kompensasjon	0
Markedsregulators administrasjonskostnader	9 931 840
Sum	109 476 939

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Faglige tiltak

Geno og Norsk Sau og Geit (NSG) fikk et samlet tilskudd til avlsarbeid på 7,95 mill. kroner fra omsetningsavgiften på melk. Av dette fikk Geno utbetalt 6,5 mill. kroner og NSG 1,45 mill. kroner, det samme som de fikk i 2012.

Opplysningsvirksomhet

Det ble gitt 30,6 mill. kroner i tilskudd til opplysningsvirksomhet gjennom midler fra omsetningsavgiften. Tilskuddet ble gitt til Opplysningskontoret for Meieriprodukter (OFM), samt opplysningsvirksomhet i regi av Matmerk. Beløpet fordelte seg som vist i tabellen nedenfor:

Opplysningsvirksomhet melk 2013

	kroner
Opplysningskontoret for Meieriprodukter	26 385 000
Matmerk, Nyt Norge	3 200 000
Matmerk, Økologisk mat	1 000 000
Sum	30 585 000

Matmerk tildeles midler fra omsetningsavgiften for å drive generisk markedsføring av økologisk mat og gjennomføre kampanjer for den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. I 2013 bidro fondet for omsetningsavgift på melk med 1,0 mill. kroner til markedsføring av økologisk mat. Videre ble det anvendt 3,2 mill. kroner til markedsføring av Nyt Norge fra omsetningsavgiften på melk. Beløpene til Nyt Norge var de samme i 2013 som i 2012.

FOTO: COLQUIRBOX.COM

OFM driver merkenøytral informasjonsvirksomhet på vegne av aktørene i meieribransjen. Formålet er å øke kunnskapen om, og fremme forbruket av norsk melk og meieriprodukter, blant annet gjennom internettsiden www.melk.no. I 2013 ble det bevilget 26,4 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til OFM.

For nærmere informasjon om opplysningsvirksomheten vises det til OFMs hjemmeside, www.melk.no.

Tabellen nedenfor viser OFMs prosjektregnskap for 2013:

Opplysningskontoret for meieriprodukter 2013

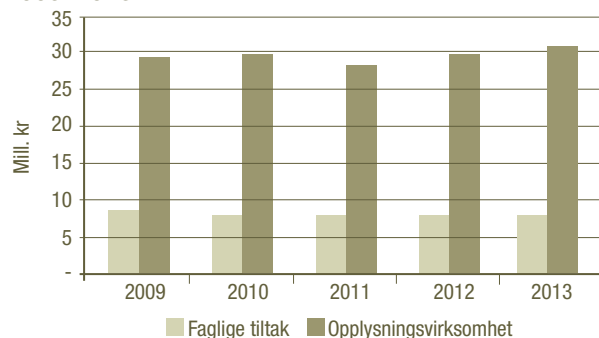
	kroner
Reklameaktiviteter	8 039 201
Informasjonsmaterieill	1 413 961
Relasjonsarbeid	864 887
Presse	1 803 062
Fellestiltak i landbruket	334 528
Markedsinnsikt	919 889
Webutvikling	2 321 254
Skole	815 899
Sum markedsaktiviteter	16 512 682
Sum personal- og driftskostnader	9 869 601
Opplysningskontoret totalt*	26 382 283

* I tillegg brukte OFM kr 2 717 til oppbygging av egenkapitalen

OFM brukte 2 717 kroner mindre enn budsjetttrammen gitt gjennom omsetningsmidlene. Overskuddet ble brukt til å bygge opp igjen egenkapital som var tapt på grunn av underskudd tidligere år.

Diagrammet nedenfor viser bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2009–2013. Det var en svak økning i bruk av midler i 2013, noe som hadde sammenheng med økt budsjett-ramme for OFM.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet melk 2009–2013

Kjøtt

Markedssituasjonen

Markedet for kjøtt var i 2013 preget av overskudd av svin, mens det var underdekning av storfe og lam.

Overskudd og import av svin

Ved inngangen av året lå det 2 792 tonn gris på reguleringslager, og lageret økte utover våren for så å reduseres mot sommeren. I uke 30 var lageret nede i 2 630 tonn, mens det ved utgangen av året var nede i 1 785 tonn. Til tross for overskuddet av svinekjøtt i markedet generelt, ble det i 2013 knapt med ribbe fram mot jul. De siste årene har priskampanjer i dagligvaremarkedet bidratt til at salget av ribbe er større enn det norsk svineproduksjon kan dekke. Både i 2012 og 2013 ble hele slakt tatt fra reguleringslageret for å skjære ut ribbe til julesesongen. Dette tiltaket gir et overskudd av sorteringskjøtt, og de to siste årene er en del sorteringer, så vel som hele/halve slakt, blitt eksportert gjennom markedsreguleringen for å lette markedssituasjonen.

Mengden ribbe som ble frigjort på denne måten var imidlertid ikke tilstrekkelig til å dekke etterspørselen. For fjerde år på rad ble derfor tollsatsen på sideflesk satt ned for å sikre nok ribbe til jul. Det ble importert knapt 1 700 tonn ribbe under administrativ tollnedsettelse i desember, mot om lag 180 tonn i 2012. Produksjonen av norsk svinekjøtt ble redusert med tre og en halv prosent i 2013, og endte på 126 900 tonn. Den viktigste årsaken til nedgangen var at gris ble slaktet på lavere vekt enn normalt for å begrense overskuddet. Engrossalget sank med kun 200 tonn, til 128 062 tonn.

Økt lammeproduksjon

Produksjonen av lammekjøtt var på 23 500 tonn, mot 22 776 tonn året før. Det betyr at produksjonen økte med drøyt tre prosent, etter to år med relativt sterk produksjonsnedgang.

Økningen skyldtes høyere antall lam ved beiteslipp enn året før. Samtidig førte ugunstig vær og stedvis dårlige beiteforhold til at slaktevektene for lam gikk svakt ned, sammenlignet med året før. Effekten av det økte dyretallet var imidlertid sterkere enn effekten av de synkende slaktevektene, slik at produksjonen av lam økte i 2013, sammenlignet med 2012. Med en salgsøkning på drøye fem prosent for året kunne produksjonen likevel ikke dekke etterspørselen, og tollsatsene ble satt ned på nytt fra 14. oktober til 3. november for å sikre råstoff til pinnekjøtt.

Økt produksjon av storfekjøtt

Det ble produsert 83 500 tonn storfekjøtt i Norge i 2013. Det var en økning på mer enn syv prosent fra 2012. Årsaken til dette skyldtes økte slaktevekter og økt kuskalking. Mot slutten av året økte slaktingen mens etterspørselen sank, slik at storfekjøtt ble lagt på reguleringslager. Ifølge Nortura sank engrossalget av storfekjøtt med en halv prosent i 2013, etter sterk økning året før. Totalt endte året med et lager av storfekjøtt på nesten 2 200 tonn. Andelen av norskprodusert storfekjøtt i markedet økte til 86 prosent.

I 2013 sank importen med 21 prosent, og endte på om lag 13 900 tonn. Tollsatsene for hele/halve slakt var nedsatt fram til 26. august, da slaktingen økte og norsk produksjon var tilstrekkelig til å dekke etterspørselen. Tollen på bakparter og såkalte pistoler var satt ned i perioden 25. februar til 26. august.

For avtaleåret 2012–2013 lå prisuttaket kr 0,13 per kg under planlagt gjennomsnittlig engrospris for storfe og kr 1,51 per kg under målpris for svin. I jordbruksavtalen for 2012–2013 ble målprisen for lammekjøtt økt med kr 1,80 til kr 63,00 per kg. Prisuttaket for perioden endte tett oppunder målprisen. Fra og med 1. juli 2013 ble lammekjøtt tatt ut av målprissystemet, og lagt over i den såkalte volummodellen. Dermed fastsatte Nortura planlagt gjennomsnittlig engros-

pris for lam for 2. halvår 2013. Planlagt gjennomsnittlig engrospris for perioden var kr 66,20 per kg, mens prisuttaket endte kr 0,44 under denne prisen. For andre halvår 2013 var prisuttaket på storfe kr 0,13 per kg under den planlagte gjennomsnittlige engrosprisen på kr 55,00 per kg. Tilsvarende ble prisuttaket på svin kr 1,84 under målprisen på kr 31,64.

Omsetningsavgift

I 2013 ble det totalt innbetalt 303,9 mill. kroner i omsetningsavgift. Renteinntektene ble bokført med 5,8 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift for kjøtt var ved inngangen av året på 219,7 mill. kroner. I løpet av året ble fondet redusert til 194,9 mill. kroner.

Maksimalsatsene fastsettes ut fra en forventet markeds-situasjon. For lam og storfe ble maksimalsatsen senket med kr 0,50 til kr 1,50 per kg i forhold til 2012. For svin ble den økt med kr 0,50 til 2,50 per kg. Fra og med 2009 er purke/råne og sau tatt ut som reguleringsvare.

Avsetningstiltak

Totalt ble det produsert 233 900 tonn kjøtt av storfe, lam og svin i 2013. Det var en forsiktig økning på 1 600 tonn sammenliknet med foregående år.

Reguleringslageret var ved inngangen til 2013 på 2 792 tonn kjøtt. Alt dette var svin. Ved utgangen av 2013 besto reguleringslageret av 3 962 tonn. Av dette var 1 785 tonn svinekjøtt, resten storfekjøtt.

Det ble totalt importert 21 568 tonn kjøtt og kjøttvarer i 2013. Storfe utgjorde 13 905 tonn, svin 4 445 tonn og lam 3 218 tonn.

I 2013 ble det eksportert om lag 6 830 tonn svinekjøtt, en økning på 23 prosent fra 2012 og hele 49 prosent fra 2011. Drøyt 70 prosent av eksporten var ordinært ubearbeidet svinekjøtt, hvorav ca. 3 770 tonn ble eksportert som en del av markedsreguleringen.

Det påløp primært kostnader til avsetningstiltak for reguleringslagring og eksport av svinekjøtt. Kostnadene til markedsregulering var på 201,4 mill. kroner, som var 76,6 mill. kroner mer enn i 2012. Store deler av økningen skyldtes tiltaket med reduserte slaktevekter. Markedsregulators administrasjonskostnader var på omlag samme nivå som i 2012.

Oppstillingen nedenfor viser fordelingen av midler på avsetningstiltak for kjøtt i 2013.

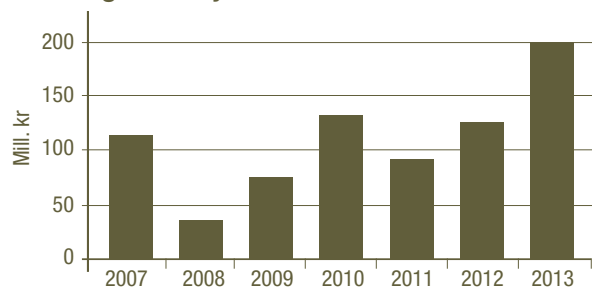
Avsetningstiltak kjøtt 2013

	kroner
Reguleringslager*	46 984 996
Frysefradrag	11 312 378
Reguleringseksport	84 262 475
Tiltak for reduserte slaktevekter	46 939 915
Markedsregulators administrasjonskostnader	11 885 146
Totale avsetningskostnader	201 384 910

* I posten inngår pristap/prisgevinst i perioden.

Diagrammet nedenfor viser bruk av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for kjøtt i perioden 2007–2013:

Avsetningstiltak kjøtt 2007–2013

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Faglige tiltak

For kjøtt gis det tilskudd til kvalitets- og avlsarbeid i regi av avlsorganisasjoner og andre, samt til Animalia. Animalia er et av Norges ledende fag- og utviklingsmiljøer innen kjøtt- og eggproduksjon. Animalia arbeider langs hele verdikjeden fra dyreavl og dyrehelse, via dyretransport og slaktning, til skjæring, foredling og prosess.

Regnskapet for 2013 viser at det ble brukt 71,9 mill. kroner til aktiviteter på kjøtt finansiert over omsetningsavgiften.

Faglige tiltak kjøtt 2013

	kroner
Støtte til kvalitets- og avlsarbeid	21 899 000
Kjøttbransjens Elitelag	500 000
Sum støtte til kvalitets- og avlsarbeid	22 399 000
Kommunikasjon, økonomi og utvikling	5 876 754
Helsetjenesten for svin	3 746 728
Helsetjenesten for sau	2 266 211
Husdyrkontrollene	9 441 015
Oppgradering INGRIS serverside (elektronisk registrering av produksjonsdata på gris)	2 869 290
Nye Sauekontrollen på javaplattform	1 688 943
Husdyrfag	1 311 562
Dyrevelferd transport/slakt	1 550 916
KOORIMP (Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import)	709 968
Forsøkskjæring og analyse	3 775 999
Klassifisering	7 359 936
Prosess og produkt	1 775 127
Mattrygghet	2 394 219
Kjøtt og egg i kostholdet	1 050 888
Ekstra FoU-satsing	0
Sum Animalia avd. kjøtt	45 817 556
Tilleggsbevilgning Fotråteprosjekt	3 639 931
Totalt faglige tiltak kjøtt	71 856 487

Støtte til kvalitets- og avlsarbeid var på til sammen 22,4 mill. kroner i 2013, inkl. støtten til kjøttbransjens elitelag. Dette er midler som brukes utenom Animalia. Norsvin fikk 11,4 mill. kroner, der 10,5 mill. kroner ble benyttet til gjennomføring av avlsarbeidet og 900 000 kroner gikk til omstilling og utviklingsprosjekter. Geno fikk 2,8 mill. kroner til avlsarbeid på NRF og gamle norske storferaser. Til avlsarbeid på kjøttfe fikk TYR 2,4 mill. kroner til ordinært avlsarbeid og 825 000 kroner til spesielle prosjekter. Avlsarbeidet i Norsk Sau og Geit ble støttet med 2,6 mill. kroner.

I 2008 ble den smittsomme klauv sykdommen fotråte påvist i norske sauebesetninger etter å ha vært antatt utryddet i Norge i 60 år. Det ble igangsatt et femårig nasjonalt fotråteprosjekt ledet av Animalia, med særskilt bevilgning fra Omsetningsrådet. I 2013 brøt det for første gang ut ondarta fotråte utenfor Rogaland, nærmere bestemt i Aust-Agder. Av den grunn ble ekstra FoU-midler i budsjettet for faglige tiltak omdisponert slik at de kunne brukes til fotråteprosjektet i 2013 ved behov. Budsjetter for fotråte i 2013 var 3,3 mill. kroner, mens regnskapet viser et forbruk på 3,6 mill. kroner. Prosjektet videreføres også i 2014 grunnet situasjonen i Aust-Agder.

Prosjektene Oppgradering av INGRIS serverside og Nye sauekontrollen på javaplattform kom skikkelig i gang i 2013. For begge prosjektene har det blitt en forsinkelse grunnet ferdigstillelse av annet arbeid i Anima-

FOTO: COURRBOX.COM

lia. Prosjektene er forventet ferdigstilt i 2014.

De totale kostnadene for Animalias avdeling for kjøtt i 2013 ble på 65,8 mill. kroner. Av disse ble 45,8 mill. kroner finansiert av omsetningsmidler, mens 20 mill. kroner kom gjennom annen inntekt; forskningsprosjekter, oppdrag, kurs, salg av materiell m.m. For nærmere opplysninger om Animalias virksomhet henvises det til årsmelding for 2013 på www.animalia.no.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) har som oppgave å drive forbrukerrettet, merkenøytral opplysnings- og informasjonsvirksomhet om kjøtt, egg og hvitt kjøtt. Virksomheten finansieres i sin helhet av midler fra omsetningsavgiften. Finansieringen kommer fra tre fond; fondet for omsetningsavgift for kjøtt, fondet for omsetningsavgift for egg og fondet for omsetningsavgift for fjørfekjøtt. Felleskostnader, som administrasjonskostnader og strategiutvikling, fordeles mellom fondene.

Av kontorets totale kostnader i 2013 på 73,5 mill. kroner, ble 52,4 mill. kroner finansiert over fondet for kjøtt. Beløpet fordeler seg på følgende hovedposter:

Opplysningsvirksomhet kjøtt 2013

	kroner
Personal, drift og kompetanseutvikling	15 075 100
Mediekjøp og digitalisering	17 246 705
Pådriver bransje/ernæring	1 818 446
Reklame-/innholdsproduksjon, utviklingskjøkken	6 881 337
Skole	8 388 475
Kommunikasjon presse/myndigheter	1 889 548
Strategi	1 105 490
Ikke dekket av fondet for kjøtt	- 120 101
Sum OEK	52 375 000
Ekstra markedsføring av svinekjøtt i regi av OEK	4 997 985
Matmerk – generisk markedsføring økologisk	1 000 000
Matmerk – Nyt Norge	3 200 000
Sum – fondet for kjøtt	61 572 985

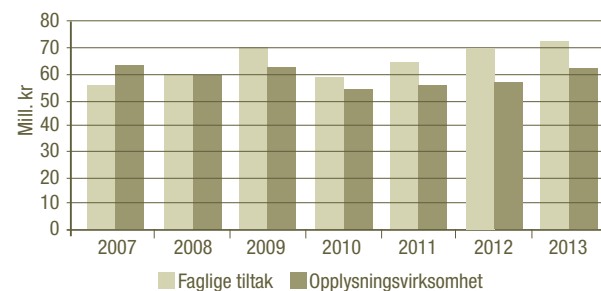
OEK har de siste årene satset tungt på bruk av egne digitale medier og mindre på kjøp av plass i tradisjonelle medier. Den digitale plattformen MatPrat er redesignet og modernisert. På grunn av markeds situasjonen har det vært særlig fokus på svinekjøtt og egg. Omsetningsrådet innvilget inntil 5 mill. kroner til Nortura for ekstra markedsføring av svinekjøtt ved OEK.

I 2013 ble det brukt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat i regi av Matmerk. Fondet for omsetningsavgift for kjøtt bidro med 1,0 mill. kroner til dette.

Videre ble det i 2013 anvendt totalt 8,0 mill. kroner fra omsetningsavgiften til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge i regi av Matmerk. 3,2 mill. kroner kom fra fondet for omsetningsavgift for kjøtt.

Diagrammet nedenfor viser bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2007–2013:

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet kjøtt 2007–2013

Fjørfe

Egg

Markedssituasjonen

Produksjonen av egg har økt sterkt i mange år grunnet stor etterspørsel, og forbudet mot hold av høns i uinnredede bur fra 2012 satte ekstra fart i produksjonen. En betydelig omstrukturering av næringen startet i forkant av forbudet, og i tillegg kom det til flere nye eggprodusenter i perioden. Dette har ført til at det nå er stor overkapasitet i eggsektoren. Både de som har bygget om og de som har startet opp satser i større grad på utnyttelse opp mot den konsesjonsfrie grensen på 7 500 høns. Engrossalget har også økt, men ikke i like sterk grad som produksjonen. Dette har ført til en krevende markedssituasjon, med perioder med overdekning og underdekning.

Det har vært behov for betydelige markedsreguleringstiltak, bl.a. førtidsslaktning av høns for å dempe produksjonen, samt reguleringseksport m.m. Totalmarked kjøtt og egg beregnet at det ble en overdekning på 519 tonn i 2013, etter at produksjonen var dempet betydelig med førtidsslaktning av høns.

Egglageret ble i stor grad bygget ned, men utgjorde likevel 565 tonn ved slutten av året.

Eggpakkereiene mottok 59 491 tonn i 2013, en økning på 2,4 prosent fra 2012. Engrossalget var på 58 972 tonn, mot 58 200 tonn i 2012. I løpet av året ble det importert 224 tonn skallegg, en nedgang fra hele 1 187 tonn fra 2012. Den tollfrie EU-kvoten på 290 tonn ble ikke benyttet, mens den ble fullt utnyttet både i 2011 og 2012. Innenfor WTO-kvoten på 1 295 tonn ble det importert 220 tonn. Dette tilsvarer en utnyttelsesgrad på 17 prosent, mot 46 prosent i 2012.

Sterk overkapasitet har gjort at både produsentprisen og engrosprisen har blitt satt ned i 2013 og 2014. Prisen til produsent og målprisen (engrospris) ble satt ned

med 80 øre per kg fra 11. februar 2013. Fra juli 2013 var produsentprisen uendret (med unntak av en økning på 20 øre for økologiske egg), mens planlagt gjennomsnittlig engrospris ble satt ned med 90 øre per kg, sammenlignet med målpris for 2012–2013.

Omsetningsavgift

I 2013 ble det betalt inn 51,4 mill. kroner i omsetningsavgift på egg med en sats på kr 0,80 per kg. I tillegg ble det inntektsført renter med om lag 0,75 mill. kroner. Det ble brukt 58,5 mill. kroner på avsetningstiltak, 3,6 mill. kroner til faglige tiltak og 7,6 mill. kroner til opplysningsvirksomhet på egg. Fondet for omsetningsavgift for egg var per 31.12.2013 på 15,8 mill. kroner.

Avsetningstiltak

I 2013 var markedet preget av både underskudd og overskudd. Totalt ble det brukt 58,5 mill. kroner på avsetningstiltak, mot 28,0 mill. kroner i 2012.

Som markedsreguleringstiltak har det blant annet vært benyttet reguleringseksport av skallegg, heleggpulver og eggehvite. Det er besluttet at reguleringseksport av egg og eggprodukter ikke skal benyttes etter 1. juli 2013. Bakgrunnen for dette er at egg ble tatt ut av målprissystemet og lagt over i volummodellen fra og med avtaleåret 2013–2014 for å oppfylle forpliktelser iht. WTO-avtalen. I perioder har reguleringseksporten utgjort mye av total eksport. Blant annet var hele eksporten av heleggpulver og eggehvite i 2012 og 1. halvår 2013 reguleringseksport, og nærmere 60 prosent av skalleggeksporten i 2012 var reguleringseksport. Reguleringseksport av heleggpulver og eggehvite har vært benyttet hvert år, mens reguleringseksport av skallegg har vært benyttet sjeldnere.

Med volummodellen har aktørene istedet mulighet

til å få priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter. Dette kompenseres med en fastsatt sats for salg av eggeplomme og/eller eggehvite både innenlands og utenlands.

Førtidsslakting av verpehøns ble, i likhet med i 2010 og 2011, benyttet for å dempe produksjonen av egg i 2013. Eggproduksjonen ble tilsammen redusert med 1 292 tonn i 2013. På grunn av stor overkapasitet har Omsetningsrådet gitt tillatelse til å ta ut opp til 2 000 tonn egg ved førtidsslakting i 2014.

Til skip i utenriksfart og spesialmarkeder ble det levert 725 tonn skallegg, til en samlet kostnad ved prisnedskrivning på 4,5 mill. kroner. Markedsregulator på egg fikk utbetalt 13 700 kroner for mye eksportstøtte på egg i 2012, og dette er gjort opp i regnskapet for 2013.

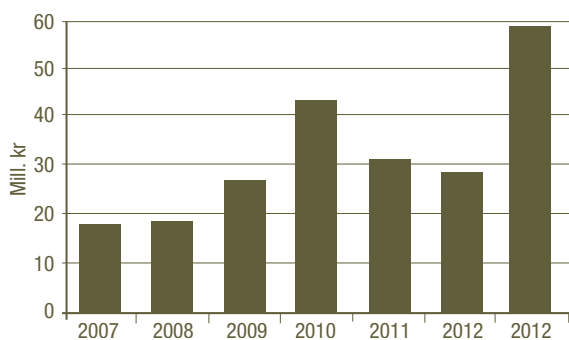
Oppstillingen nedenfor viser fordelingen av midler på avsetningstiltak for egg i 2013:

Avsetningstiltak for egg 2013

	kroner
Kjølelagring	1 925 854
Kjøle-/fryselagring eggprodukter	76 532
Levering til skip mv.	4 458 870
Eksport (gjelder kun 1. HY 2013)	16 636 412
Skilleprodukter (2. HY 2013)	6 352 632
Prisgevinst egg og eggprodukter	508 122
Førtidsslakting av verpehøns	10 063 925
Egg til miljøfôrproduksjon	14 408 670
Markedsregulators administrasjonskostnader	4 075 080
Fratrekk eksportstøtte egg 2012	-13 700
Sum	58 492 398

Diagrammet viser utviklingen i bruk av omsetningsavgiftsmidler til avsetningstiltak for egg i perioden 2007–2013:

Avsetningstiltak egg 2007–2013

Fjørfekjøtt

Markedssituasjonen

Markedssituasjonen for kylling bedret seg i 2011 og 2012, etter noen år med ubalanse, overskudd og produksjonsregulerende tiltak i kyllingnæringen. 2013 var tredje året på rad med sterk salgsøkning og behov for større produksjonskapasitet. I begynnelsen av februar 2013 hevet LMD grensen for konsesjonsfri produksjon av slaktekylling. Dermed kunne kyllingprodusenter øke sin årlige produksjon fra 120 000 til 140 000 kyllinger i 2013. Det ble også etablert nye kyllinghus for å kunne øke produksjonen.

Med en salgsvekst på vel ti prosent, var det krevende å dekke etterspørselen etter kylling selv med kvoteimport, nye kyllinghus og økte konsesjonsgrenser. Tilgangen på daggamle kyllinger var ikke tilstrekkelig til at næringen kunne nyttiggjøre seg den økte produksjonskapasiteten som flere kyllinghus og økte konsesjonsgrenser ga. I perioden 16. mai–1. oktober ble tollsatsen på rugeegg satt ned, slik at norske klekkerier kunne importere egg til klekking, og dermed øke antallet daggamle kyllinger i produksjonen. Tollnedsettelsen på rugeegg kom i stedet for nedsatt toll på ferdig slaktet kylling. Det ble totalt importert 1 022 tonn kylling i 2013, mot 1 417 tonn i 2012. I overkant av 780 tonn kylling ble importert på den tollfrie EU-kvoten på 800 tonn, mens 217 tonn kom på WTO-kvoten på 221 tonn. Dette tilsvarer en utnyttelsesgrad på 98 prosent for begge de to kvotene.

Den norske produksjonen av kylling har økt med nesten 15 prosent i 2013, til om lag 91 300 tonn. Kyllingproduksjonen var dermed vesentlig større enn storfeproduksjonen, og kylling er nå det nest største kjøttslaget på det norske markedet, etter svin.

Omsetningsavgift

Etter at markedsreguleringen for fjørfekjøtt ble avviklet i 2007, blir det krevd inn omsetningsavgift bare for finansiering av faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. I 2013 ble det innbetalt 21,9 mill. kroner i omsetningsavgift. Renteinntektene utgjorde omlag 0,36 mill. kroner. Omsetningsavgiften for fjørfekjøtt var på kr 0,22 per kg. Det ble brukt 4,5 mill. kroner til faglige tiltak og 13,5 mill. kroner til opplysningsvirksomhet. Fondet for omsetningsavgift for fjørfekjøtt var per 31.12.2013 på 17,6 mill. kroner.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for egg og fjørfekjøtt

Faglige tiltak

Animalia driver faglig opplysningsvirksomhet overfor produsenter og bransjen som helhet. Hovedområdene for aktiviteten i 2013 har vært dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet.

Til faglige tiltak på egg og fjørfekjøtt ble det brukt 8,1

mill. kroner, mot 9,1 mill. kroner i 2012. Kostnadene for 2013 er fordelt med 3,6 mill. kroner på egg og 4,5 mill. kroner på fjørfekjøtt. I løpet av 2013 ble det gjennomført utvikling og implementering av nytt regelverk for slaktekyllinger, båndkontrollkurs for fjørfeslakterier, etiske regnskap for kylling, og videreutvikling av HelseFjørfe. Videre ble det arbeidet med utfordringer i dyrevelferd i nye innredninger for verpehøns, ESBL (antibiotikaresistente bakterier), systemer for oppavl av verpehøns, prosjekt rød hønsemidd og bransjeretningslinjer for egg.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) driver forbrukerrettet, merkenøytral opplysningsvirksomhet for hele kjøtt- og eggsektoren, og finansieres fra tre fond for omsetningsavgifter; kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Felleskostnader som administrasjonskostnader og strategiutvikling er fordelt mellom fondene. Nedenfor er omtalt

kostnader knyttet til fondet for omsetningsavgift for egg og fondet for omsetningsavgift for fjørfekjøtt.

I 2013 fikk OEK 7,6 mill. kroner fra fondet for egg og 13,5 mill. kroner fra fondet for fjørfekjøtt, totalt 21,1 mill. kroner. Dette er om lag samme beløp som i 2012.

For nærmere informasjon om aktiviteten til OEK henvises det til opplysningskontorets årsmelding.

Det ble brukt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat. Fondene for omsetningsavgift for egg og fjørfekjøtt har bidratt med henholdsvis 100 000 og 200 000 kroner til aktiviteten. Videre ble 960 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler brukt til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondene for omsetningsavgift for egg og fjørfekjøtt bidro med henholdsvis 320 000 og 640 000 kroner til aktiviteten.

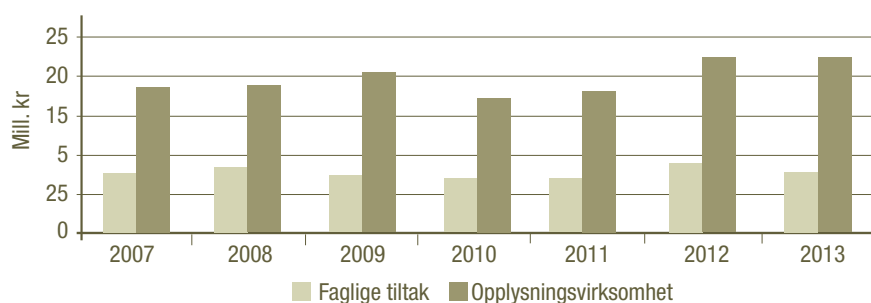
Tabellen nedenfor viser totale kostnader til opplysningsvirksomhet for egg og fjørfekjøtt i 2013:

Opplysningsvirksomhet – fondet for egg og fondet for fjørfekjøtt (i kroner)

	Egg	Fjørfekjøtt	Totalt
Personal, drift og kompetanseutvikling	2 178 388	3 889 210	6 067 598
Mediekjøp og digitalisering	2 490 703	4 451 225	6 941 928
Pådriver bransje-/innholdsproduksjon	283 364	469 817	733 181
Reklame-/innholdsproduksjon, utviklingskjøkken	994 472	1 775 514	2 769 986
Skole	1 212 003	2 165 448	3 377 449
Kommunikasjon presse/myndigheter	272 470	487 757	760 227
Strategi	159 100	285 430	444 530
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	7 570 500	13 524 399	21 094 899
Matmerk - Generisk markedsføring økologisk	100 000	200 000	300 000
Matmerk - Nyt Norge	320 000	640 000	960 000
Sum opplysningsvirksomhet egg og fjørfekjøtt	7 990 500	14 364 399	22 354 899

Diagrammet viser utviklingen i bruk av omsetningsavgiftsmidler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2007–2013:

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet egg og kjøtt 2007–2013

Hagebruksprodukter og poteter

Markedssituasjonen

For noen kulturer innen grønnsaksproduksjon var det mindre avling i 2013 enn i 2012, mens avlingen var større for andre kulturer. Avlingen var mindre for blant annet hvitkål, rødkål, kålrot og rødløk, mens den var større for rosenkål, kinakål, gulrot, kepaløk, purre og knollselleri.

I 2013 viste avlingsanslag og beholdningsregistreringer for potet ulike resultater. Avlingsanslaget (avlingsprøver tatt ut ca. 14 dager før opptak) viste at en kunne forvente fem prosent lavere avling enn i 2012. Prognosen viste også at avlingen i 2013 lå ti prosent lavere enn gjennomsnittet for perioden 2002–2012. Per 1.11.2013 ble det registrert totalt 147 388 tonn poteter kl. 1 på lager, mot 118 876 tonn og 125 322 tonn på samme tidspunkt i henholdsvis 2012 og 2011. Beholdningen av poteter per 1.11.2013 var vel 23 prosent høyere enn på samme tid i 2012, og ca. 17 prosent høyere enn i 2011.

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) gjorde en vurdering av behovet for å iverksette avsetningstiltak for matpoteter straks etter at resultatet av beholdningsregistreringen av matpoteter per 1.11.2013 forelå. De registrerte beholdningene av matpoteter var større i 2013 (52 954 tonn) enn i 2012 (42 386). Med bakgrunn i en betydelig import av matpoteter de senere årene, konkluderte GPS likevel med at det ikke var grunn til å foreslå etablering av avsetningstiltak for matpoteter i sesongen 2013–2014.

En kald vinter og en sen vår førte til at fruktblomstringen startet sent i 2013. Været i juni var heller ikke spesielt varmt, men fra midten av juli og resten av sommeren og utover høsten var det mye fint vær med høy temperatur. Dette bidro til at frukta i 2013 fikk god kvalitet. Høstinga starta noe senere enn det som har vært normalt de siste årene. Total avlingsmengde av eple kl.

1 var på 6 753 tonn, mens avlingen i 2012 var på 5 910 tonn. I 2013 ble det reguleringslagret 961 tonn epler og levert 158 tonn til fabrikk, mens det i 2012 ble reguleringslagret 805 tonn og levert 29 tonn til fabrikk.

I jordbruksavtalen for 2013–2014 er det avtalt målpriser for matpoteter, ti grønnsakslag, samt epler. Med tilnærmet normale avlinger i grøntproduksjonen i Norge i 2013, har det for flere av kulturene ikke vært mulig å oppnå målpris i markedet. Årsaken til dette er ofte lave priser i det europeiske markedet og utilstrekkelig tollbeskyttelse for norsk målpris.

Omsetningsavgiften

Midlene til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid i hagebrukssektoren ble for 2013 i sin helhet bevilget over jordbruksavtalen, og er avsatt på kap. 1150 post 70.11 i statsbudsjettet.

For 2013 ble det i jordbruksavtalen bevilget 21,5 mill. kroner på underposten ”Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk”. Av stortingsproposisjonen etter jordbruks- oppgjøret i 2012 går det fram:

”Det vises til at posten for kollektiv dekning av omsetningsavgift til hagebruk stod uendret noen år før den ble økt for 2012. Det foreslås å øke denne posten med ytterligere 2 mill. kroner for 2013, med sikte på at disse midlene går til opplysningsvirksomhet for frukt og grønt. Det foreslås videre at tilskudd til opplysningsvirksomhet for frukt, grønt og poteter og produsentrettet rådgivning potet, som utgjør 7,5 mill. kroner i 2012 (deler av post 1150.77.15) blir slått sammen med kollektiv dekning av omsetningsavgift som utgjør 12 mill. kroner i 2012 (deler av post 1150.70.11). Samlet bevilgning til kollektiv dekning av omsetningsavgift utgjør etter dette 21,5 mill. kroner i 2013.”

Til faglige tiltak og opplysningsarbeid ble fondet for omset-

ningsavgift hagebruk i 2013 belastet med 22,0 mill. kroner.

På underposten "Avsetningstiltak hagebruk og potet" ble det for 2013 bevilget 3,9 mill. kroner over jordbruksavtalen. Det er gjennom året anvendt i alt 1,3 mill. kroner til avsetningstiltak på epler og administrasjon av avsetningstiltak på epler og matpoteter. Fondet for omsetningsavgift hagebruk er belastet med 800 701 kroner til Omsetningsrådets administrasjon og drift.

Inkludert rente for 2013 på 233 659 kroner, var dette fondet per 31.12.2013 på 10,4 mill. kroner mot 8,8 mill. kroner året før.

Avsetningstiltak

GPS administrerer avsetningstiltakene på grøntområdet.

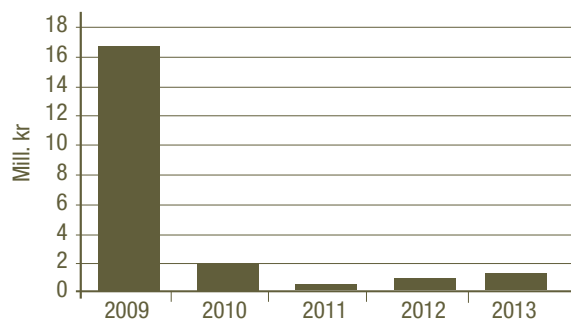
Omsetningsrådet vedtok 23.6.2009 retningslinjer for gjennomføringen av markedsreguleringen av epler, matpoteter og honning.

Omsetningsrådet har delegert vedtaksmyndighet til SLF for sorter og kvanta av epler til reguleringslagring, jf. vedtak i Omsetningsrådet 19.8.2011. SLF vedtok 23.9.2013 at inntil 2 500 tonn epler høstet i 2013 kunne reguleringslagres. Det ble liten epleavling i 2013, og etter delegering godkjente SLF senere oppgave med utbetaling av 525 140 kroner fra fondet for omsetningsavgift hagebruk til reguleringslagring av 960 950 kg epler. Det ble gjennomført fabrikklevering av 157 854 kg epler kl. 1 høstet i 2013. Tilskuddet til fabrikklevering utgjorde 252 566 kroner.

Utgifter til avsetningstiltak belastet regnskapet 2013

	kroner
Reguleringslagring av epler	525 140
Fabrikklevering av epler	252 566
Administrasjon	511 427
Sum	1 289 133

Midler til avsetningstiltak for hagebruksprodukter 2009–2013

Diagrammet over viser bruk av omsetningsavgifts-midler til avsetningstiltak for hagebruksprodukter i perioden 2009–2013. Det ble brukt vel 15 mill. kroner til avsetningstiltak matpotet i 2009. I de øvrige åra, jf. tabellen over, er det ikke brukt midler til avsetningstiltak matpotet.

Faglige tiltak

I 2013 er det anvendt i alt 1, 6 mill. kroner til faglige tiltak. Nedenfor er hovedpostene spesifisert.

	kroner
GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)	700 000
Fruktlagerinspektøren	561 921
Økern Torvhall, markedsopplysning	220 000
Fagforum Potet	150 000
Sum	1 631 921

GPS har, etter samme opplegg som i tidligere år, gjennomført produsentrettet rådgiving for å bedre markeds-tilpasningen for grøntproduktene og bedre produktkvaliteten.

Fruktlagerinspektøren er ansatt i GPS. Inspektøren driver rådgivning overfor fruktlagrene for å fremme kvalitet og produksjonstilpasning. Han koordinerer arbeidet med markedsreguleringstiltak, og deltar på møter i produsentlag. Økern Torvhall utarbeider ukentlige markedsmeldinger og arrangerer kurs og møter for produsentene. Virksomheten er delvis finansiert som faglige tiltak.

Fagforum Potet har gjennom 2013 oppdatert, utviklet og driftet sin hjemmeside www.potet.no. Hjemmesiden formidler i hovedsak råd og veiledning til de profesjonelle potetdyrkerne om eksempelvis dyrking, setting, gjødsling og bruk av plantevern i dyrkingen.

Opplysningsvirksomhet

Midlene til opplysningsvirksomhet administreres i hovedsak av Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG).

Hovedposter knyttet til bruk av omsetningsavgifts-midler i OFGs regnskap for 2013:

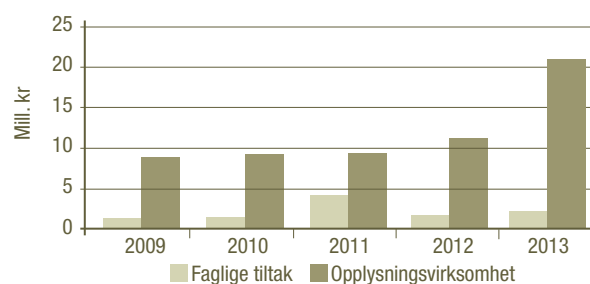
	kroner
Administrasjon	6 613 099
Langsiktige holdningskampanjer	5 422 512
Langsiktige produktkampanjer	3 341 051
Markedsundersøkelser	485 188
Presseaktiviteter	2 769 609
Fellesprosjekt – opplysningskontorene	120 285
Videreutvikling av web m.m	1 603 923
Finans- og salgsinntekter	- 438 216
Netto kostnader	19 917 451

I 2013 er det anvendt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat. Fondet for omsetningsavgift hagebruk har bidratt med 100 000 kroner til aktiviteten.

Videre er det anvendt totalt 8,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift hagebruk har bidratt med 320 000 kroner til aktiviteten.

Diagrammet nedenfor viser bruken av omsetningsavgifts-midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i hagebruk 2009–2013:

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet hagebruk 2009–2013

I 2013 ble det brukt mer midler enn tidligere år til opplysningsvirksomhet hagebruk. Grunnen er at ved jordbruksoppkjøret i 2012 ble det vedtatt at fra og med 2013 skulle tilskudd til opplysningsvirksomhet for frukt, grønt og poteter og produsentrettet rådgiving potet slås sammen med midlene til kollektiv dekning omsetningsavgift hagebruk. Ved jordbruksoppkjøret i 2012 ble også posten kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk økt med 2 mill. kroner til 14 mill. kroner for 2013.

Korn

Markedssituasjonen

Høsten 2012 ga relativt små avlinger med 1 025 500 tonn salgskorn. Vanskelige vekst- og innhøstingsforhold resulterte i noe redusert kvalitet både på mat- og fôr-kornet. Av et totalt innkjøpt hvetekvantum på 259 000 tonn ble 174 000 tonn, tilsvarende 67 prosent, avregnet som matkvalitet. Ved normal god kvalitet på mathveten ville hele dette kvantumet blitt benyttet i matmelproduksjonen. Spesielt for denne avlingen var den ugunstige fordelingen mellom kvanta av de ulike proteinkvalitetene, og at proteininnholdet var lavere enn normalt. Samlet medførte dette at møllene ikke klarte å benytte all norsk mathvete i produksjonen av matmel. Markedsregulator gjennomførte derfor avsetningstiltak.

Prognosen for 2013-avlingen viser en salgskornavling på 887 000 tonn. En må helt tilbake til 1970-årene for å finne avlinger nede på dette nivået. Vekstsesongen fikk en vanskelig start med spesiell sen våronn som varte til ut i juni. Medvirkende til dette var dyp tele i jorda og hyppige regnværperioder i mai. Enkelte arealer ble ikke sådd i det hele tatt med tanke på korn til modning. Videre ga mye regn like etter såing en dårlig start på vekstsesongen. Dette førte til at store arealer ble skadelidende, bl.a. med dårlig jordstruktur. Mot slutten av sesongen bidro videre tørken til det dårlige avlingsresultatet. Det ligger an til et mathvetekvantum på 166 000 tonn, tilsvarende 87 prosent av det totale hvetekvantumet. I likhet med året før har mathveteavlingen en ugunstig fordeling mellom kvanta av de ulike proteinkvalitetene. Dette, og at hveten generelt sett har lavt proteininnhold, er årsaken til at møllene heller ikke dette året klarer å bruke opp all mathveten. Markedsregulator har derfor allerede satt i verk tiltak med omdisponering av mathvete til fôr gjennom prisnedskrivning.

For mathvete ble det i 2012–2013 oppnådd en pris som lå kr 0,01 per kg over målpris. For matrug, bygg,

havre og oljevekster ble det oppnådd målpris. På grunn av overnoteringen på mathvete er det innført styringspris for avtaleåret 2013–2014.

Omsetningsavgift

Omsetningsavgiften ble fastsatt til kr 0,00 per kg korn og oljefrø for perioden 1. juli 2012 til 30. juni 2013 og til kr 0,02 per kg for perioden 1. juli 2013 til 30. juni 2014. Satsene lå innenfor rammene for maksimalsatsene, som for de aktuelle periodene var henholdsvis kr 0,04 og 0,05 per kg.

I 2013 ble det innbetalt 12,1 mill. kroner i omsetningsavgift på korn og oljefrø. Saldo for fondet per 31. desember 2012 var på 26,7 mill. kroner. Fondet ble godskrevet med 0,5 mill. kroner i renter for 2013. Fondet for omsetningsavgift på korn var per 31. desember 2013 på 20,0 mill. kroner.

Avsetningstiltak

Siden matkornavlingene i 2012 hadde en ugunstig fordeling mellom ulike proteinkvaliteter, og at proteininnholdet var lavere enn normalt, klarte ikke møllene å benytte alt det norske matkornet. Det ble et overskudd på 30 390 tonn matkorn som ble omdisponert til fôr gjennom prisnedskrivning.

Avsetningstiltak korn 2013

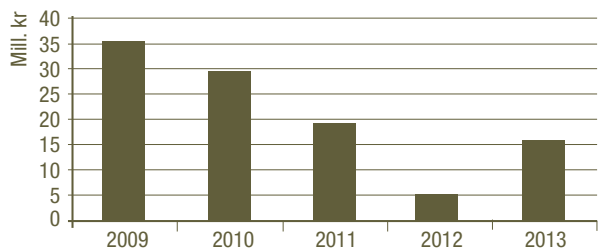
	kroner
Prisnedskrivning av mathvete til fôr	10 746 439
Renter i fondets favør	-5 648
Administrasjonskostnader	5 259 135
Sum	15 999 926

Diagrammet viser bruken av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for korn i årene 2009–2013: I 2012 var det hovedsakelig kostnader til administrasjon hos markedsregulator.

Faglige tiltak korn 2009–2013

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for brød og korn driver merkenøytral opplysningsvirksomhet om korn, brød og andre bakervarer. Virksomheten finansieres med 50 prosent av midler fra fondet for omsetningsavgift på korn og 50 prosent av midler fra mølle- og bakerbransjen. Samlet bidrag fra bransjen var i 2013 på 1,65 mill. kroner. Tilsvarende beløp ble bevilget over fondet for omsetningsavgift på korn. For nærmere informasjon om opplysningsaktiviteten vises det til egen årsmelding fra kontoret, www.brodogkorn.no.

Det ble i 2013 anvendt i alt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av

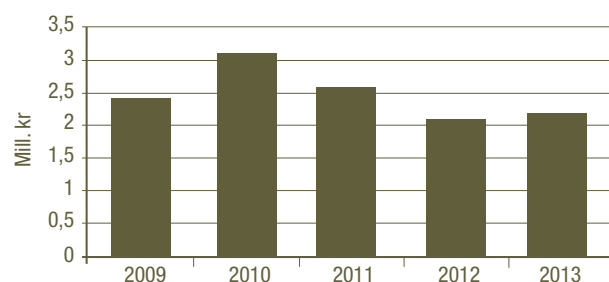
økologisk mat, hvorav fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 100 000 kroner. Videre ble det anvendt totalt 8,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 320 000 kroner til aktiviteten.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet korn 2013

	kroner
Faglig tiltak. Prosjekt "Økt norsk kornproduksjon"	50 000
Opplysningskontoret for brød og korn	1 650 000
Matmerk, nasjonal merkeordning, «Nyt Norge»	320 000
Matmerk, generisk markedsføring av økologisk mat	100 000
Sum	2 120 000

Diagrammet viser bruken av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i kornsektoren i perioden 2009–2013.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet korn 2009–2013

Pelsdyr

Markedssituasjonen

Omsetningsavgiften

Omsetningsavgiften for pelsdyrskinn var i 2013 på én prosent av salgsbeløpet. Tilsvarende avgiftssats har vært benyttet siden 2006. Det ble betalt inn 5,2 mill. kroner i avgifter. Renteinntektene utgjorde 160 000 kroner. Fondet for omsetningsavgift for pelsskinn var per 31. desember 2013 på 5,7 mill. kroner.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Midlene fra omsetningsavgiften på pelsdyrskinn anvendes til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Av Norges Pelsdyrslags (NPA) totale kostnader knyttet til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet på i underkant av 6,6 mill. kroner, ble 4,0 mill. kroner dekket over omsetningsavgiften.

Det legges vekt på at pelsskinnavgiften benyttes til aktiviteter som alle norske pelsdyroppdrettere kan ta del i, og som er til gagn for alle produsenter uavhengig av salgssted. Midlene i 2013 ble, i likhet med foregående år, benyttet til delvis dekning av kostnadene til opplysningsarbeid, faglig veiledning overfor produsent, sykdomsbekjempelse, dyrevelferd og forskning.

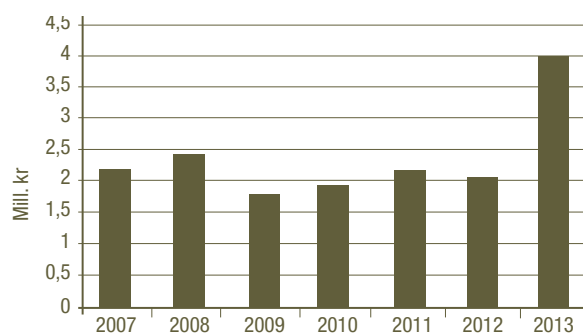
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pelsdyr 2013

	kroner
Opplysningsarbeid	100 000
Faglig opplysning, produsent	650 000
Sykdomsbekjempelse og overvåking	1 150 000
Dyrevelferd	900 000
Forskningsprosjekter	1 000 000
Administrasjonskostnader	200 000
Sum	4 000 000

De største økningene sammenlignet med 2012 gjelder postene forskning og sykdomsbekjempelse. Som en del av sertifiseringsordningen er det etablert avtaler mellom veterinærer og oppdrettere, og det ble også i 2013 gjennomført tre besøk av veterinær i alle pelsdyrgårdene. Arbeidet med utarbeidelse av ny handlingsplan for dyrevelferd ble avsluttet i 2013. Handlingsplanen er utarbeidet av dyrevelferdsrådet. Forskningsprosjektet "Sosial og fysisk miljøberikelse for sølvrevvalper; effekter av underlag, avvenningsalder og sosial kontakt på valpenes adferd og velferd", ble igangsatt i 2011. Prosjektet gjennomføres i samarbeid mellom UMB, Norges Forskningsråd og Norges Pelsdyrslag. Som følge av flytting av pelsdyrgården på UMB var det ikke noen aktivitet i 2012, men prosjektet ble videreført i 2013.

Diagrammet viser bruken av midler fra omsetningsavgiften på pelsdyr til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2007–2013:

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pelsdyr 2007–2013

Regnskap for omsetningsavgiftene

RESULTATREGNSKAP

(hele tusen)

Mottatte omsetningsavgifter, overproduksjonsavgift og bevilgninger.	Spesifikasjon i noter	2013	2012
Mottatt omsetningsavgift	1	635 553	485 987
Mottatt overproduksjonsavgift	1	41 513	1 322
Annen inntekt		0	1 552
Sum inntekter		677 066	488 861
Avsetningstiltak og adm.kostnader	1	386 643	262 929
Faglige tiltak	1	93 611	98 166
Opplysningsarbeid	1	126 420	112 314
Opplysningsarbeid økologisk markedsføring	1	2 500	2 500
Opplysningsarbeid Nyt Norge	1	8 000	8 000
Statlig oppkjøp av melkekvoter	1	35 951	
Sum bevilgninger	1	653 125	483 909
Disponible omsetningsavgiftsmidler		23 941	4 952
Kostnader fagsystem kvote	2	369	3 215
Netto administrasjonskostnader belastet omsetningsavgiftene	2	21 173	20 512
Finansinntekter	1	9 460	12 270
Årsresultat	1	11 859	-6 505

BALANSE PER 31.12.2013

(hele tusen)

Eiendeler	Spesifikasjon i noter	2013	2012
Omløpsmidler			
Forskuttede midler	3	29 193	16 296
Driftskredittlån	4	143 000	77 000
Utestående fordringer	5	29 363	26 821
Bankinnskudd		263 609	336 235
Sum omløpsmidler		465 165	456 352
Sum eiendeler		465 165	456 352

GJELD OG FONDSKAPITAL

(hele tusen)

	Spesifikasjon i noter	2013	2012
Fondskapital	1	420 976	409 117
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld			
Bevilgede, ikke utbetalte midler	6	43 657	46 670
Annen kortsiktig gjeld	7	532	565
Sum kortsiktig gjeld		44 188	47 235
Sum gjeld og fondskapital		465 165	456 352

Oslo 31. desember 2013

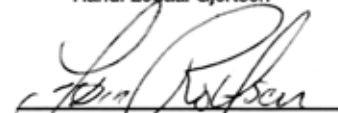
7. mai 2014

Bjørg Tørresdal

Ann Merete Furuberg

Sigrid Helland

Randi Ledaal Gjertsen

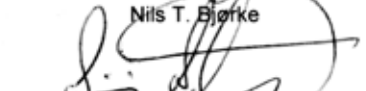

Jørn Rolfsen
adm. direktør

Vibeke Andersen

Trond Reierstad

Kjell Mjaatvedt

Nils T. Bjørke

Sveinung Svebestad

Einar Enger

Bjørn-Ole Juul-Hansen

Sigurd-Lars Aspesletten
seksjonssjef

Noter til regnskap for omsetningsavgiftene

Årsregnskapet omfatter innkreving av avgifter etter omsetningsloven samt anvendelse og forvaltning av disse avgiftene.

Prinsipper

Avgiftene resultatføres etter hvert som de faktureres produsenter, omsetningsleddene og det offentlige. Opptjente, men ikke innbetalte avgifter per 31.12.2013, vil da være tatt med i regnskapet.

Avgiftene som inndrives gjennom Statens landbruksforvaltning (SLF) er bare periodisert i forhold til hva SLF per 31. desember har fått innbetalt i avgifter. Dette er i samsvar med uttalelser fra Riksrevisjonen, og medfører at det regnskapsmessig vil kunne være noe avgifts- etterslep.

Bevilgningene resultatføres etter hvert som de er behandlet i Omsetningsrådets organer. Vedtak som er gjort i 2014 og som gjelder utgiftsmessige forhold for 2013 er også resultatført. Dette innebærer at det i balansen fremkommer en post for bevilgede ikke utbetalte midler. Tilsvarende kan enkelte organisasjoner ha motatt forskudd på avgiftsmidler.

Netto administrative kostnader fordeles på fondskapitalen til den enkelte sektor iht. vedtak i Omsetningsrådet 13.12.2012. Direkte henførbare kostnader fordeles direkte. Renteinntekter beregnes og fordeles til fondskapitalen med utgangspunkt i hva som til enhver tid er innestående midler. Det er etablert separate bankkonti per sektor.

Note 1 – Fondskapital for omsetningsavgiftene per 31.12.13 og årets endring (hele tusen)

Sektor	Fonds-kapital 01.01.13	Mottatte oms. avgifter	Bevilgninger	Rente- inntekter	Inndekning adm.kostn.	Endring i fonds-kapital	Fonds-kapital 31.12.13
Kjøtt	219 666	307 059 ¹	334 814	5 834	2 818	-24 739	194 926
Egg	36 450	51 415 ²	70 113	750	2 666	-20 614	15 836
Fjørfekjøtt	14 248	22 705 ³	18 857	359	807	3 400	17 648
Melk	98 577	253 155 ⁴	183 963	1 590	12 847	57 935	156 512
Pelsdyrskinn	4 700	5 226	4 000	161	344	1 043	5 744
Hagebruk	8 780	25 400	23 259	234	801	1 574	10 355
Korn	26 696	12 105	18 120	532	1 258	-6 740	19 956
Sum	409 118	677 066	653 125	9 460	21 541	11 859	420 976

¹) Inklusiv standardisert erstatning 3,203 mill. kroner og tap på fordringer kr 0,079 mill. kroner

²) Inkl. standardisert erstatning 1,037 mill. kroner, minus tap på fordringer 1,069 mill. kroner

³) Inkl. standardisert erstatning 1,043 mill. kroner og tap på fordringer 0,266 mill. kroner

⁴) Inkl. overproduksjonsavgift på 41,513 mill. kroner

Note 2 – Administrasjonskostnader

	2013	2012
Sekretariatskostnader	10 417	10 083
Driftskostnader	1 210	1 157
Kostn. knyttet til forvaltning av tilskudd til reduserte slaktevekter	40	0
Fagsystem kvote	369	3 214
Administrasjon kvoteordningen for melk	9 507	9 272
Sum administrasjonskostnader	21 541	23 726

Note 3 – Forskutterte midler

	2013	2012
Tine SA	29 079	15 826
Nortura SA Kjøtt	0	0
Nortura SA Fjørfe	3	0
Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG)	3	1
Grøntprodusentenes Samarbeidsråd GPS	95	173
Norske Felleskjøp SA	13	296
Sum	29 193	16 296

Note 4 – Driftskredittlån

	2013	2012
Nortura SA Kjøtt	143 000	77 000
Sum	143 000	77 000

Note 5 – Utestående fordringer fordelt per sektor

	2013	2012
Utestående kjøtt	3 674	2 297
Utestående fjørfe	303	381
Utestående egg	6 253	7 384
Utestående melk	14 765	17 010
Utestående pels	105	-763
Utestående hagebruk	0	-62
Utestående korn	0	-98
Perodisering	3 190	648
Mellomværende SLF	1 032	0
Annet	41	26
Sum	29 363	26 821

Note 6 – Bevilgede, ikke utbetalte midler

	2013	2012
Matmerk	625	625
Nortura SA kjøtt	37 086	44 477
Nortura SA egg	5 944	366
Nortura SA fjørfe	0	1 201
Grøntprodusentenes Samarbeidsråd GPS	0	0
Q-meieriene	1	1
Sum	43 657	46 670

Note 7 – Annen kortsiktig gjeld

	2013	2 012
Forskningsavgift og matproduksjonsavgift	510	541
Leverandørgjeld	22	24
Sum	532	565

Note 8 – Forpliktelse knyttet til reguleringsanlegg

Omsetningsrådet forvalter oppfølging av tidligere bevilgninger til reguleringsanlegg for LMD.

Det var ingen krav om tilbakebetalinger i 2013.

Per 31.12.2013	2 013	2 012
Forpliktelse overfor LMD	0	0
Samlet forpliktelse per 31.12.2013	0	0

Note 9 – Kontantstrømsanalyse

	2013	2012
Resultat av virksomheten	11 859	-6 505
Midlene anvendt til:		
Endringer av utestående fordringer på avgifter mv	-3 047	26 405
Endringer av andre utestående fordringer		
Økning av utestående driftskreditt	-66 000	-42 000
Endringer av utestående fordringer på avgifter mv	-2 542	8 470
Endringer forskutterte midler til organisasjonene	-12 897	-11 464
Endringer av likvider gjennom året	-72 627	-25 094
Likvider 1.1.	336 236	361 329
Likvider 31.12	263 609	336 235

Kontantstrømsanalysen er satt opp etter enkleste metode, og viser med utgangspunkt i resultatet hvordan midler er anvendt gjennom året. Oppstillingen for 2013 viser et resultatmessig overskudd sammenlignet med 2012. Likviditeten har imidlertid blitt redusert, noe som i hovedsak skyldes økning av utlån fra fondet for kjøtt.

Til Landbruks- og matdepartementet

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Omsetningsrådet som viser et overskudd på kr 11.859.000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, og resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Omsetningsrådets styre og Statens Landbruksforvaltnings ansvar for årsregnskapet

Omsetningsrådets styre og Statens Landbruksforvaltning er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, herunder også tilpasset statlige bestemmelser, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av Omsetningsrådets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Omsetningsrådet per 31. desember 2013 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, hensyntatt statlige bestemmelser redegjort for i prinsippnotene.

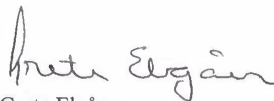
Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av Omsetningsrådets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 7. mai 2014
Deloitte AS

Grete Elgåen
statsautorisert revisor

Oversikt over regelverk knyttet til markedsreguleringen

Generelt

Lov 1936-07-10 nr 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (Omsetningsloven)
Forskrift 2003-07-01 nr 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer
Forskrift 1999-06-29 nr 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk
Forskrift 1996-12-20 nr 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift
Forskrift 2008-10-22 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer
Retningslinjer om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg, fastsatt 22.10.2008
Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt 22.10.2008
Forskrift 1999-05-07 nr 435 Delegeringsmyndighet til Landbruksdepartementet etter lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer §§ 5 og 5a.

Melk

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, fastsatt 01.12.2009
Nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren (udatert)
Kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten, fastsatt 05.12.2003
Kravspesifikasjon for smør og fløte, fastsatt 13.05.1997

Kjøtt

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt 31.03.2011
Retningslinjer om informasjonsflyt i kjøttsektoren, fastsatt 31.03.2011

Egg og fjørfe

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt 29.03.2012
Retningslinjer om informasjonsflyt i eggsektoren, fastsatt 21.06.2013
Epler, matpoteter og honning
Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning, fastsatt 23.06.2009

Korn

Retningslinjer for markedsregulering av korn, fastsatt 23.06.2009
Tilgrensende regelverk med betydning for markedsreguleringen
Forskrift 2005-12-22 nr 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer (FAT)
Forskrift 2008-10-10 nr 1132 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer
Forskrift 2007-06-29 nr 832 om prisutjevningsordningen for melk
Forskrift 2011-12-23 nr 1502 om kvoteordningen for melk
Lov 2004-01-16 nr 05 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen
Forskrift 2004-04-01 nr 611 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen

